

OLE KOLSRUD, Oslo

Hamsun og NS

Det er nærliggende å trekke på smilet av oppstusset i Aftenpostens spalter om Knut Hamsuns mangelfulle NS-medlemskap. Antagelig bør det nå minnes om at medlemskap i Nasjonal Samling ikke var en absolutt betingelse for å bli kjent skyldig i landssvik. Det fantes store kollaboratører uten medlemskap og det fantes små kollaboratører med medlemskap. Aftenpostens redaksjon kjenner sikkert eksempler på begge deler. Mens NS-medlemskap var et entydig og objektivt kriterium på støtte til okkupasjonsmyndighetene, og greit å ty til. Dessuten sørget nok de fleste som ønsket tysk seier for å ha medlemskapet i orden.

Men altså ikke Knut Hamsun. Nå er det å si om medlemskaps-søknad til NS under okkupasjonen at *to* skjemaer måtte fylles ut. Det ene var selve søknaden, som man altså ikke har funnet for Hamsuns vedkommende. Det andre var spørreskjemaet, hvor man redegjorde for sin bakgrunn, eventuelt tidligere forhold til NS, om det fantes jøder i familien etc. Dette var et obligatorisk bilag til søknaden, og skulle sikre at søkeren fortjente opptak. Og et slikt foreligger også i Hamsuns tilfelle, utfyllt og undertegnet av ham selv på Nørholm 15. januar 1942. Det er her Knut Hamsun blant annet kommer med den hamsunske formulering at han ikke har vært medlem tidligere, men at han har tilhørt Quislings parti.

Hamsuns NS-medlemskap ser ut til å være en av de mange gamle nyheter som fra tid til annen dukker opp i avisene. Knut Hamsuns bilag til søknad om opptak i Nasjonal Samling er for eksempel gjengitt i Dagbladet 7. april 1979.

OLE KOLSRUD, Oslo